

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชาชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๔๘

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลทหารกรุงเทพส่งคำโต้แย้งของจำเลย เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔

ศาลทหารกรุงเทพส่งคำโต้แย้งซึ่งเป็นคำร้อง ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ของจำเลย (พลตรี ชัดติยะ สวัสดิผล) ในคดีคำที่ ๑๓๑/๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ชัด หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ข้อเท็จจริง สรุปว่า อัยการศาลทหารกรุงเทพ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้อง พลตรี ชัดติยะ สวัสดิผล เป็นจำเลย ต่อศาลทหารกรุงเทพ ตามคดีคำที่ ๑๓๑/๒๕๔๖ ของศาลทหารกรุงเทพ ในความผิดฐานพาอาวุธปืนพกพร้อมกระสุนปืนติดตัวไปในทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควรและไม่ได้รับอนุญาต ทั้งเมื่อเจ้าพนักงานเข้าจับกุมจำเลยในความผิดฐานร่วมกับพวกทำร้ายร่างกายผู้อื่นตามหมายจับ อันเป็นการปฏิบัติกรณคดีตามที่โดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยบ่งอาจต่อสู้ขัดขวางโดยใช้กำลังประทุษร้ายชกต่อย เจ้าพนักงาน และชักอาวุธปืนพร้อมกระสุนปืนดังกล่าวออกมาขู่เข็ญจะทำการประทุษร้าย เป็นเหตุทำให้ เจ้าพนักงานได้รับบาดเจ็บโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ขอให้ศาลทหารกรุงเทพ ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๕๑ มาตรา ๕๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ และพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ๙ มาตรา ๘ ทวิ มาตรา ๗๒ ทวิ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๙ ข้อ ๓ คำสั่งของคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ ๔๑ ข้อ ๔ และฉบับที่ ๔๔ ข้อ ๓, ๗ หลังจาก ศาลทหารกรุงเทพสั่งประทับฟ้องไว้พิจารณาแล้ว จำเลยได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลได้สอบสวนมูลฟ้องก่อน ประทับฟ้อง โดยอ้างว่า อัยการศาลทหารกรุงเทพไม่ได้พิจารณาสั่งคดีด้วยความเที่ยงธรรมและเป็นกลาง ศาลทหารกรุงเทพสั่งว่า ฟ้องโจทก์ถูกต้องตามกฎหมายและศาลได้ประทับฟ้องแล้วไม่มีเหตุจำเป็นต้อง ได้สอบสวนมูลฟ้อง จำเลยอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลทหารกลาง แต่ศาลทหารกรุงเทพไม่รับอุทธรณ์อ้างว่า เป็นคำสั่ง ระหว่างพิจารณาต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๖

ประกอบพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๔๕ จำเลยอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ดังกล่าว ศาลทหารกลางเห็นว่าคำสั่งของศาลทหารกรุงเทพชอบแล้ว ไม่รับอุทธรณ์คำสั่ง จำเลยจึงได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลทหารกรุงเทพส่งคำโต้แย้งของจำเลย เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ ส่วนปัญหาว่าศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคำฟ้องของอัยการศาลทหารกรุงเทพ (โจทก์) แล้ว แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) จะมีใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีโดยตรงตามฐานความผิดที่โจทก์ฟ้องก็ตาม แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลทหารกรุงเทพต้องใช้ในการตั้งคดีเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้อง ก่อนที่ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีนั้น และจำเลยได้โต้แย้งมายังศาลรัฐธรรมนูญ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ศาลรัฐธรรมนูญรับพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ได้ เทียบได้กับคำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” และมาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลจัดการส่งต่อไป.....(๑) ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ให้ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการได้ฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกันแล้วให้จัดการตามอนุมาตรา (๒).....(๒) ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้”

ดังนั้น เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๒) คดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องนั้น กฎหมายบัญญัติให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะไต่สวนมูลฟ้องหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ก็โดยเหตุผลที่ว่า พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องคดีใดต่อศาลโดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อนไม่ได้ตามบทบัญญัติของมาตรา ๑๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้น กฎหมายให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนโดยมิชักช้า รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ให้เห็นความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๐ ถึง มาตรา ๑๓๕ หลังจากนั้นจึงจะทำความเห็นส่งสำนวนให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ แห่งกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น กระบวนการในการนำคดีมาฟ้องร้องต่อศาลของพนักงานอัยการจึงได้ผ่านการกลั่นกรองมาจากพนักงานสอบสวนชั้นหนึ่งแล้ว กรณีจึงไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้องว่าคดีมีมูลหรือไม่อีก ซึ่งปกติในทางปฏิบัติศาลจะไม่ได้สวนมูลฟ้องในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ทั้งบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๒) ก็เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับระหว่างศาลกับพนักงานอัยการในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ส่วนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของประชาชนโดยทั่วไปตามรัฐธรรมนูญมิให้องค์กรของรัฐใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลให้ผิดปกติหรือแตกต่างไปจากการกระทำของอีกบุคคลหนึ่งได้ และรัฐธรรมนูญไม่มีบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในการไต่สวนมูลฟ้องไว้ บทบัญญัติทั้งสองจึงมิได้มีความเกี่ยวข้องกันโดยตรง จึงหาได้ขัดหรือแย้งกันแต่อย่างใดไม่

อาศัยเหตุผลดังกล่าว วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

นายศักดิ์ เตชาชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ